

(Əvvəli ötən saylarımızda)

Müəllif Vətən uğrunda şəhid getməkdən qürur hissi duyduğunu əminliklə bəyan edə bilər.

İbrahim Yusifoğlu qələmə aldığı bədi və publisistik əsərlərində həyat hadisələrini bir-birilə əlaqələndirmə məqsədilə, bəzi hallarda qələmə aldığı bədi və ya publisistik əsərlərin əvvəlində bəhs edəcəyi hadisə və əhvalatla oxucusunu yığcam şəkildə tanış etmək məqsədilə proloqdan istifadə etmişdir. Şəhid Nüsrət Hidayət oğlu İsmayılova həsr etmiş olduğu “Şəhidlik zirvəsinə yüksələn igid” başlıqlı publisistik yazısında proloq “Ön söz əvəzi” başlığı altında təqdim edilmişdir. Müəllif Şəhid N.H. İsmayılov haqqında oxucusuna qısa məlumat verməklə, bu yazını qələmə almaqda hansı məqsəd güdməsinə də aydınlıq gətirmiş olur: “...Doğma Bakımızın ən ucalığında yerləşən, nəsillərin and yerinə çevrilən “Şəhidlər xiyabanı”nda hər qeyrətli şəhid bacımız, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı, jurnalist Salatin Əsgərovanın yaxınlığında uyuyan bu igid haqqında yazmaq çox məsuliyyətli bir işdir. Yazdıqlarım şəhid adına layiq olmasa, şəhid ruqları bağışlasın məni. Bu igidlə ilk tanışlığım elə o xiyabanda olmuşdur. İlk dəfə orada mə-

Müəllifin təqdim etdiyi poetik nümunədə publisistik yazıda qaldırılmış problemlərə yekun vurulmuşdur.

Milli varlığın qorunmasına köklənmiş bayatılara müraciət etmiş İbrahim Yusifoğlu bayatılarla ana-bacıların ağrı-acısında şəhidlərimizə xalqın sevgi və ehtiramını bildirir. Xalqın milli ruhuna hopmuş bayatılara müraciət etmiş müəllif bununla keçmişdən gələcəyə ünvanladığı folklor nümunəsilə fikrini geniş izah etməyə, sözün poetik təsir gücünü qat-qat artırmağa nail olur:

“Qardaşlar, hey qardaşlar,
Yağış yağar, qar başlar.
Ölsə bacılar ölsün,
Heç ölməsin qardaşlar.

Kim idi bu ağrı deyən, hansı şəhidin bacısı idi...? Bütün bacıların dedikləri ağrı idi, bu ağrı... Axı, şəhidlər bütün bacıların qardaşlarıdır...”

İbrahim Yusifoğlu şəhidlərlə bağlı fikirlərini bildirərkən tez-tez cəmi dörd misradan, misraları yeddi hecadan ibarət olan bayatılara müraciət edir. Bayatıların məhz şəhidlərə aid edilməsi müəllif tərəfindən açıqlanır: “Biz heç vaxt kəndimizin, elimizin-obamızın müdafiəçilərini unutmayaçağıq. Allah şəhidlərə rəhmət eləsin, qəbirləri nurla dolsun...”

Ay nədən güldü getdi,
Gecəni böldü getdi.
Düşməni aman vermədi,
Cavanlar öldü getdi...

İbrahim Yusifoğlu bayatından istifadə etməklə şəhidlərlə bağlı əsas fikrini üçüncü və dördüncü misralarda ifadə olunan fikirlərlə ifadə etməyə nail olmuşdur.

Gülü biçənə qurban,
Suyu içənə qurban.
Dünyada igid çoxdu,
Candan keçənə qurban”

Bayatısında da candan keçən şəhidlər yada salınır.

Vətənin bütövlüyü, azadlığı, istiqlalı yolunda şəhid olmuş Vətən övladları xalqın, millətin milli varlığında, unudulmaz tarixində öz ölümləri ilə ölümsüz-

İBRAHİM YUSİFOĞLU YARADICILIĞINDA şəhidlik mövzusu və şəhid obrazı

nim eloğlum - şərurlu olduğumu bilib onsuz iftixar hissi keçirmişəm. Və haqqında yazıb igidliyindən bütün aləmə danışmaq istəmişəm.”

İbrahim Yusifoğlunun qələmə almış əsərlərində epiloqa müraciət etməsi də diqqətdən yayınmır. Müəllif epiloqlarda əsər boyu qaldırdığı məsələləri yekunlaşdırmağa nail ola bilər. İbrahim Yusifoğlunun “Ölməli oğul deyildi Asəf!” başlıqlı publisistik yazısında epiloqu “Müəllif sözü və ya etiraf” adlı başlıqla oxucuya təqdim etməsini müşahidə edirik. Bu epiloqda şəhid Asəf Fərəcov haqqında müəllifin deyə bilmədiyi məqamlar qələmə alınmışdır: “...Haqqında yazmaq istəmişəm, yaza bilməmişəm. İnciməyin məndən Təvəkkül əmi, Gülsüm bibim, əminəvələrim. Yaza bilmirəm Asəfimizin qəm elegiyasını: özü üçün tikdirdiyi evin qapısının bağlı qalmasını, toy üçün aldığı hədiyyələrin məzarı üstünə atılmasını...”

İbrahim Yusifoğlunun epiloqları müxtəlif adlarla təqdim etməsini də müşahidə edirik. Məsələn, “Şəhidlik zirvəsinə yüksələn igid” publisistik yazısında müəllif epiloqu “Son söz əvəzi”, “Sağalmaz bala dağı” publisistik yazısında “Son söz” və s. kimi təqdim etmişdir.

İbrahim Yusifoğlunun “Sağalmaz bala dağı” başlıqlı yazıda “Son söz” əvəzində müəllif özünün qələmə aldığı poetik nümunəsini təqdim etmişdir.

Dörd yanı boldu, dağlar,
Üstünüz koldu, dağlar,
Sizi ürəkdən sevn
Körpələr öldü, dağlar.

lük qazanaraq, şəhidlik adlı bir zirvəyə yüksəlməyə nail ola bilmişdilər. Tarixlərin yaddaşına hopmuş şəhidlik mövzusu bütün dövrlərdə aktualıq kəsb etmişdir. Bu baxımdan, İbrahim Yusifoğlu qələmə alır:

Yağışa vəlvələ salan igidlər.
Yarası qan verən ürəkləriylə
Şəhidlik adını alan igidlər,
Sizi tanıyıyıq, sizdən halıyıq,
Hər kim necə olub, necə döyüşüb,
Sabahkı nəsilə tanıtmalıyıq!

Əbədiyyət səltənətinə daxil olmuş şəhid əmanətini əldən verməyib, onun uğrunda canından keçməyə qadir olan qəhrəmandır. Azərbaycanın bütövlüyü və xalqının azadlığı uğrunda canından keçmiş şəhidin ömür yolu müqəddəs dəyərlərin məcmusuna, xalqın şanlı tarixinə çevrilir ki, İbrahim Yusifoğlunun vurğuladığı kimi şəhidləri “sabahkı nəslə tanıtmalıyıq”. Şəhidlər sayəsində mənəvi rahatlığını, hüzur və əmin - amanlığını tapmış müasir nəsəl, həmçinin gələcək nəsəl xalqın taixinə, ümummillə mənəvi dəyərə çevrilmiş şəhidləri tanıtmayı və tanımayı ən bariz vəzifəmizə çevirməliyik. Şəhidliyin dərkə və təbliği soykökə, doğma torpaqlara, adət-ənənələrimizə sədaqətimizi, bağlılığımızı, gələcək nəslin öz kökünə bağlı tərbiyə olunmasını inkişaf etdirərək təbliğ edir.

2021

Salidə ŞƏRİFOVA
professor,
filologiya elmləri doktoru
AMEA Nizami Gəncəvi adına
Ədəbiyyat İnstitutu